

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

Vol. LXXIV Kaina 25 c.

SESTADIENIS — SATURDAY, GEGUŽĖ — MAY 10, 1980

NR. 110

LKB KRONIKA NR. 40

RAMANAUSKAITĖS TEISMAS

(Tęsinys)

Lūdytoja T. V. Lukša paliudijo, kad į Astravo raj. Girių km. keletą kartų atvažiavo mergaitė, kuri pasakojusi esanti studentė ir gyvenanti Kaune ir save vadino Angele. Liepos 17 d. pas juos į namus atėjo Angelė ir pasakė, kad ji surinkus mergaites ir berniukus ir liudytojos namuose apmokys juos religijos. 1979 m. pradžioje, atvažiavusi antrą kartą, Angelė davė liudytojai religinio turinio knygelę. Angelė mokė nepilnamečius vaikus religijos š. m. liepos 18, 19, 20 dienomis. Ji pasakojo jiems apie Dievą, mokė juos maldų.

Lūdytoja M. R. Ravoit paliudijo, kad 1979 m. liepos 17 d. Astravo raj. Girių km. ji drauge su draugėmis susitiko mergaitę, vardu Angelę. Su šia mergaite ji susipažino 1979 m. žiemą, kai Angelė atvažiavo į Girių kaimą. Angelė liudytojai sakė, kad ji 1979 m. liepos 18 d. 15 val. ateitų į Lukšos namus ir ten Angelė juos pamokys religijos. Kai liudininkė nurodytu laiku atėjo į Lukšos namus, ten buvo Girių mokiniai. Angelė jiems papasakojo apie Dievą, mokė juos maldų. Užsiėmimai vyko 1979 m. liepos 18, 19, 20 dienomis.

Lūdytoja Kutko I. E. paliudijo, kad 1979 m. liepos 17 d. Girių km. Ji drauge su savo draugėmis sutiko nepažįstama mergaitę. Ji pasisakė esanti studentė ir kvietė 15 val. ateiti į Lukšos namus. Ji taip pat liepė su savimi atsivesti ben-

draamžių. Nurodytu laiku Lukšos namuose buvo daug Girių m-las mokinių ir Girių kaimo gyventojų. Mergaitė pasakojo apie Dievą, mokė maldų, siūlė ateiti sekančiomis dienomis.

Be to Angelės Ramanauskaitės kaltę pateikta kaltinime įrodoma liudininkų V. V. Avgul, Šturo R. B., Urbanovič V. B., Urbanovič L. B., Petrik V. P., Šturo L. B., Kasevič V. G., parodymais ir 1979 m. liepos 20 d. aktu.

Sutinkamai su kratos ir pėmimo protokolu pas A. Ramanauskaitę buvo paimta religinio turinio literatūra.

Pagal 1979 m. rugpjūčio 13 d. protokolą, pas A. Ramanauskaitę paimta literatūra buvo skirta mokyti nepilnamečius vaikus religijos tiesų.

Remiantis išdėstyta medžiaga Angelė Ramanauskaitė, d. Mykolo, gimusi 1956 m. vasario 11 d. Lietuvoje, Lazdijų raj. Kapčiamiestyje, lietuvi, vidurinio išsilavinimo, neištekėjusi, neteista, dirbanti Kauno Liaudies ūkio specializotū tobulinimosi institute laborante, gyvenanti Kaune, Raudondvaryje, Pakalnės g. Nr. 29, kaltinama tuo, kad ji atvažiavusi iš Lietuvos TSR į Astravo raj. Girių km. suorganizavo ir 1979 m. liepos 18, 19, 20 dienomis Lukšos namuose mokė nepilnamečius vaikus religijos, ten panaudodama religinę literatūrą, t. y. veiksmais vykdė nusikaltimą pagal Baltarusijos TSR BK 139 st. 1 d.

(Bus daugiau)

KATALIKAI PASAULY

Audientijose

Popiežius Jonas Paulius II-sis atskirose audientijose priėmė buvusį Vašingtono arkivyskupą kardinolą William Baum, kuris yra paskirtas naujuoju Krikščioniškojo Auklėjimo kongregacijos prefektu, lenkų dominikonų provincijolą kunigą Mroczkowską ir Augsburgo vyskupą Stimpfle iš Vakarų Vokietijos drauge su grupe šios vyskupijos maldininkų. Jų tarpe buvo apie šimta berniukų, garsaus Augsburgio katedros choro dalyvių, kurie pasitiko Popiežių giesmės "Tu es Petrus".

Bažnyčios žinynas

Vatikane yra paskelbtas naujas Popiežiškasis žinynas — Anuario Pontificio — su statistiniais duomenimis apie katalikų Bažnyčią ir Vatikano valstybę. Kardinolų Kolegiją šiuo metu sudaro 128 kardinolai, rezidencinių vyskupų visame pasaulyje yra 2.329. Praėjusiais metais buvo paskirti 133 nauji arkivyskupai ir vyskupai. Yra 98-nios vyskupų konferencijos. Vyrų vienuolių yra 225-kios su dviem šimtais keturiasdešimt penkiomis tūkstančiais vienuolių. Moterų vienuolių yra žymiai daugiau: net 1.197. Seserų vienuolių skaičius dabar siekia beveik septynis šimtus penkiasdešimt du tūkstančius. Vien Romoje veikia 17-ka katalikiškų universitetų, o visame pasaulyje yra 47 katalikų universitetai, be to, 40 bažnytinių mokslų fakultetų ir 35 teologijos fakultetai prie valstybinių universitetų. Apaštalių Sostas palaiko diplomatinis santykius su daugiau negu šimtu pasaulio kraštų. Nauja-

me Popiežiškame žinyne yra pažymėti šeši lietuviai vyskupai: keturi Lietuvoje ir du užsienio kraštuose. Lietuvos vyskupai yra Liudas Povilonis ir Romualdas Krikščiūnas ir du iš savo vyskupijų ištremti vyskupai — Julijonas Steponavičius ir Vincencas Sladkevičius. Užsienyje gyvenantys lietuviai vyskupai yra Antanas Deksnys ir Vincencas Brizgys. — Be to, yra du lietuvių vyskupai, kilę iš lietuvių emigrantų Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Tai vyskupas Paulius Marcinkus ir arkivyskupas Karolis Salatka.

Dialogas su musulmonais

Alžyro arkivyskupas kardinolas Duval Gavėnys proga paskelbtame ganytojiniame laiške iškelė dialogo tarp krikščionių ir musulmonų svarbą. Šis dialogas, pažymi kardinolas, yra šių dienų pasaulio vilties ženklas. Abiejų bendrumų tikintieji jau pripažįsta gyvyje, visagaliu ir gallesingo Dievo buvimą.

Šveicarų spaudoje

Šveicarų informacijos centro "Glaube in der 2. Welt", — Tikėjimas antrajame pasaulyje, — biuletenis kovo mėnesio numerįje vėl plačiai paminėti Lietuvos katalikų Bažnyčios Kroniką. Savo straipsnyje biuletenis pradžioje pateikia bendrų žinių iš Lietuvos istorijos, primindamas Lietuvos valstybę sukurčius didžiuosius Lietuvos kunigaikščius, Lietuvos krikštą, 1795-ųjų metų padalinimą ir po jo sekusį ilgą ir tamsų Rusijos carų priespaudos laikotarpį, nepriklausomos Lietuvos atkūrimą 1918-ais metais ir laisvės metais lietuvių tautos atsielkus laimėjimus iki 1940-ųjų metų, kai so-

Antanas Terleckas, KGB suimtas 1979. X. 30 Vilniuje. Suėmimo priežastis jo namiškiams nebuvo pranešta. Atrodo, kad suėmimas yra kerštas už A. Terlecko pasirašytą 45 pabaltiečių memorandumą, kuriuo buvo reikalaujama pašalinti Molotovo — Ribentropo paktą. (Iš LKBK Nr. 41).

Piktos Afganistano jaunimo riaušės

Varšuvos pakto kariai — į Afganistaną?

New Delhi. — Afganistano režimui suvaržius užsienio korespondentų veiklą, pasaulis tik pavėluotai išgirdo apie Kabule įvykusias jaunimo riaušes. Jos prasidėjo balandžio 21 d., kada vienos gimnazijos jaunuoliai atsisakė dalyvauti naujos Afganistano valstybinės vėliavos įvedimo ceremonijose. Grupė jaunuolių sustabdė gatvėje pravažiuojantį sovietų kariuomenės "džypą" ir primusė vairuotoją. Jį išgelbėjo netoli buvusio sovietų šarvuotio igula, kuri šaudė į jaunuolių būrį. Ar čia buvo žuvusių, nežinoma.

Po penkių dienų kita afganų jaunimo grupė puolė akmenimis sovietų limuziną, kuriuo važiuavo vizituojuantis sovietų komunistų partijos sekretorius Michailas Zimjaninas ir sovietų ambasadorius Kabule. Automobilio palydovai, šaudė į minią, nušovė kelis jaunuolius. Jų kūnai buvo nuvežti į mokyklą, iš kurių pasipylė 8,000 jaunimo minia, į joje daug mergaičių. Sovietų kariuomenė, besigindami nuo jaunimo, nušovė 13, sužeidė 60, iš kurių penki mirė vėliau. Šie įvykiai sukėlė ant kojų visą Kabulą jaunimą. Prasidėjo puldinėjimai visame mieste. Prie kino teatro jaunam sovietų kariuomenės išbados akys. Mašinos padaryta daug žalos.

Zinias apie jaunuolių sukilimą atvežė tuo metu Kabule gyvenę indai ir kiti užsieniečiai, patys savo akimis matę gatvėje nušautas gimnazistes. Svarbiausia, kad šių neramumų neorganizavo sukilėlių grupės, riaušės buvo spontaniškos. Daugeliui demonstracijų vadovavo jaunos

viety Rusija smurtu sužlugdė nepriklausomos Lietuvos gyvenimą. Toliau, šveicarų informacijų biuletenis supažindina savo skaitytojus su dabartine sunkia Lietuvos padėtimi ir su sąlygomis, kuriomis 1972-ais metais pogrindyje pasirodė pirmasis Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos numeris.

beginklės mergaitės, vienoje gatvėje afganų kareiviai atsisakė pulti jaunimą, tuomet į jį šaudyti pradėjo rusai.

Gegužės 14 d. šaukiamas Varšuvos pakto vadų suvažiavimas, kuriame bus svarstomas ir Afganistano klausimas. Yra ženklu, kad Maskva norėtų pasiųsti į Afganistaną kai kurių savo satelitų kariuomenės dalinius. Neseniai po Rytų Europos sostines važinėjo Varšuvos pakto kariuomenės viršininkas maršalas Viktor Kulikov. Sovietų kariuomenės vyriausias politinis karininkas gen. Aleksejus Jepiševs rašė "Pravdoje", kad Varšuvos paktas gali pasiųsti į Afganistano respubliką savo jėgas padėti jam gintis nuo užsienio trukdymų. Stebėtojai sako, kad Lenkijos, Vengrijos ir Rumunijos vyriausybės visomis jėgomis priešinas tokiam "solidarumo įrodymui". Maskva žinanti, kad ir Čekoslovakija, Rytų Vokietija, net ir Bulgarija nesidžiaugia tokiu Kremliaus sumanymu.

Pakistane afganų sukilėlių vadai organizuoja tradicinę afganų vieningumo demonstraciją, vadinamą "momasela lova jirga" — didžiosios tarybos suvažiavimą. Šiame šimtmetyje tokių tautos suvažiavimų buvo tik šeši. Tarybos šaukėjų vadai yra Prancūzijoje mokslus baigęs Babrak Zai. Jis nurodo afganų vadams, kad be vieningumo sukilėliai ir toliau negaus musulmonų šalių paramos. Islamo valstybių konferencija šaukiama 12 gegužės, o prieš tai turi įvykti afganų "jirga".

Sakoma, kad Afganistano musulmonų vadai nemėgsta Irano ajatolos Khomeinio, nes jis savo išsišokimais, savo revoliucija nukreipė pasaulio dėmesį nuo Afganistano sukilimo, kuriam spauda skiria mažiau dėmesio, negu Iranui.

— Indijos vandenynse 1.800 JAV marinių baigė trumpas atostogas Mombasos uoste, Kenijoje ir sugrįžo į savo laivus.

Argentina boikotuos Maskvos žaidimus

Buenos Aires. — Argentinos vyriausybė paskelbė, kad ji nešius į Maskvą savo sportininkų, nes tai būtų laikoma pritarimu sovietų intervencijai Afganistane. Vyriausybė nenorinti, kad jos atletai būtų panaudoti pateisinti žygi, kuriais laikomas taikos ir tarptautinio saugumo užpuolimu, sakoma Argentinos pareiškime. Kaip žinoma, Argentinos futbolo (kojinio) komanda yra viena geriausių pasaulyje.

Kubos pabėgėliai

Miami. — Iš Kubos nuo balandžio 21 d. jau atvyko į Floridą 26,500 naujų pabėgėlių. Pakrančių Sargybos admiralas John Hayes pareiškė, kad pabėgėlių laivus bet kurią dieną gali ištikti didelė nelaimė, nes jie nesaugūs, perkraunami.

Prezidentas Carteris, pasikalbėjęs su "Baltimore Sun" laikraščiu, kritikavo Kubos diktatorių Fidelį Castro, kad jis siekia diplomatinį, politinių laimėjimų nežmoniška panaudodamas savo vargstančius piliečius. Amerika nesiderės su Castro, kol jis vers savo žmones netvarkingai bėgti, siekdamas savo tikslų, pasakė prezidentas.

Amerikos juodieji veikėjai jau klausia, kodėl Amerika įsileidžia pabėgėlius iš Kubos, tačiau varžo Haiti bėgčius ir jų nepriima. Ar todėl, kad jie juodi, rašo juodas kolumnistas Carl Rowan.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Prezidentas Carteris vakar dalyvavo Irane žuvusių aštuonių karių laidotuvsė Arlingtono nacionalinėse kapinėse.

— Buvęs prezidentas Nixonas ABC televizijos programoje pasakė manęs, kad prez. Carteris padarė klaidą pačioje Irano ambasadose okupavimo pradžioje. Jis pasakė, kad jo didžiausias rūpestis yra įkaltų saugumas ir gyvybės. Nuo to laiko iranėčiai ir pradėjo Ameriką šantažuoti.

— Naftą eksportuojančių valstybių pasitarimas nenustatė ilgalaikės politinės linijos dėl gamybos ar kainų.

— Graikijos valdančioji demokratų partija nauju premjeru parinko užsienio reikalų ministrį George Rallis. Buvęs premjeras Caramanlis tapo prezidentu.

— Zimbabvė įsijungė į 60 valstybių grupę, kurios turi specialius prekybos santykius su Europos Rinka.

— Švedijos Nobelio fondas paskelbė, kad Nobelio premijos pakeliamos iš 200,000 dol. iki 220,000 dol.

— Nežinūnt Kongreso spaudimo, Mobil Oil bendrovės stoipagandos, PBS televizijos stoties nutarė rodyti Saudi Arabijos protestuojamą filmą "Princesės mirtis". Stoties prezidentas yra Lawrence Grossman.

— Gynybos sekr. Brown atsisakė paskelbti senato ginkluotųjų jėgų komitete visas JAV žygio Irane smulkmenas. Kas kai kuriuos senatorius įleidė.

— Chryslerio automobilų bendrovė paskelbė, kad per pirmus tris šiu metų mėnesius jos deficitas siekė 446.8 mil. dol.

— Australijos vyriausybė pranešė, kad ji priims 200 Kubos pabėgėlių.

Kinija išbandys naujas raketas

Jos gali skristi apie 6,000 mylių

Pekinas. — Penktadienį Japonijos žinių agentūra Kyodo paskelbė apie Kinijos pasirengimus išbandyti savo pirmąją tarpkontinentinę raketą. Šią žinią patvirtino ir Vakarų žvalgybos agentūros. Valstybės departamentas paskelbė gavęs iš Kinijos informaciją apie numatomą raketos bandymą pietiniame Ramiajame vandenyne. Manoma, kad tai bus pirmasis bandymas ištisoje jų serijoje. Japonijos užsienio reikalų ministerija patvirtino gavusi pranešimą iš Pekino apie numatomą bandymą.

Vakarų kariniai specialistai Pekine paaiškino korespondentams, kad Kinijos pagaminta ilgųjų nuotolių raketa CSS-4 yra varoma skystu kuru ir gali skristi apie 6,250 mylių. Kyodo agentūra pabrėžė, kad tokios raketos galėtų pasiekti taikinius Sovietų Sąjungoje ar Amerikoje. Šios trijų dalių raketos gali nešti trijų megatonų branduolinių užtaisą. Raketos sveria 200 tonų.

Australijos premjeras Malcolm Fraser sužinojo apie numatomą raketos bandymą iš vizituojančio Kinijos vicepremjero Li Xian nian. Kinija painformavo apie bandymą ir Naujan.

Suėmė amerikietę

Teheranas. — Šveicarijos ambasada Irane gavo pranešimą, kad Irane suimta amerikietė Cynthia Dwyer. Irano spauda paskelbė, kad ji kaltinama šnipinėjimu. Pas ją rasti dokumentai įrodę, kad ji CIA agentė.

Irano parlamento rinkimus sutrukdė mūšiai kurų miestuose. Ketvirtadienį buvo sušaudyti dar trys iranėčiai, jų tarpe viena moteris, dirbė vyriausybėje šacho laikais.

Belgrade, atvykę į prezidento Tito laidotuvs, ilgiau pasikalbėjo Jungtinių Tautų sekr. Waldheimas ir Irano užsienio reikalų ministris Ghotbzadeh.

Nutrūko derybos dėl palestiniečių

Kairas. — Egipto prezidentas Sadatas įsakė atidėti derybas dėl palestiniečių autonomijos klausimo. Jis turįs pagalvoti apie susidariusią padėtį ir pasitarti su patarėjais. Camp David taikos sutartis numatė autonomijos klausimą išspręsti iki šių metų gegužės 25 d., tačiau nuomonių skirtumai tarp Izraelio ir Egipto dar labai platūs.

Stiprina jėgas prie Japonijos

Tokio. — Japonijos žinių agentūra paskelbė, kad Sovietų Sąjunga perkėlė savo kariuomenės divizijos štabą į vieną keturių japonų salų, kurias Rusai pasisavino po II-jo Pasaulinio karo. Dviejose salose sovietai laiko apie 13,000 kareivių.

Sovietų ambasadorius Dimitri Polijanski paaiškino Tokijo užsienio korespondentų klube, jog sovietų kariuomenę tose salose teko sustiprinti dėl JAV kariuomenės laikymo Japonijoje, dėl nepastovumo Korėjos pusiasalyje. Ambasadorius ragino Japoniją nepasirinkti kelio prieš Sovietų Sąjungą.

josios Zelandijos premjerą Robert Muloon, kuris pareiškė, jog tai labai svarbus įvykis, kuris paliečia ne tik tą pasaulio dalį, bet ir platesnius sluoksnius.

Iki šiol buvo žinoma, kad Kinija turi gan ribotą vidutinių nuotolių raketų arsenalą. Per paskutinį dešimtmetį Kinijos raketų mokslininkai sugebėjo pastatyti naujų raketų tipus, kurie buvo panaudoti pakeliant į erdvę šešis satelitus.

Naujosios Zelandijos žiniomis, tarpkontinentinių raketų nukritimo vieta bus atviroje jūroje 1,100 mylių plotyje tarp Solomonų ir Gilberto salų.

Kadangi Kinija turi ir atominių bombų, jos ilgų distancijų raketos gali sudaryti naujų rūpesčių Maskvai.

Tito laidotuvs

Belgradas. — Prezidento Tito laidotuvsė nedalyvavo trys politikai, kurių buvo laukiama: prezidentas Carteris, Prancūzijos prezidentas Giscard d'Estaing ir Kubos Fidelis Castro. Paskui Tito karstą žygiavo 36 valstybių galvos, keturi karaliai, 40 premjerų ir 8 viceprezidentai.

Šia proga įvyko svarbių politinių susitikimų. Viceprezidentas Mondale buvo Jugoslavijoje 28 valandas. Jis tarėsi su Rumunijos Ceausescu, V. Vokietijos kancleriu Schmidt, su Prancūzijos premjeru, Ispanijos ir Zambijos atstovais.

Indijos premjerė Gandhi tarėsi su Kinijos Hua Guofeng, su Brežnevu, ilgesnį laiką kalbėjosi su prezidento motina Lilian Carter. Brežnevas buvo atsivežęs anglių kalbos vertėją, tačiau nesusitikio nei su Mondale nei su Britanijos premjere. Kancleris Schmidtas tarėsi su Rytų Vokietijos Honeckeriu.

Prezidento Tito kūnas palaidotas jo gėlių darželyje Belgrado priemiestyje. Paskui jo karstą reikėjo net penkių generolų nešti jo medalius ir ordinarus, gautus visame pasaulyje.

Popiežius Ganoje

Accra. — Popiežius Jonas Paulius II-sis Ganoje ragino tūkstantinę minią neatsisakyti savo Afrikos kultūros, ją praturtinti ryšiais su kitų kontinentų kultūromis, tačiau neleisti jai visiškai pražūti. Popiežius patarė Ganos auditorijai nesileisti išnaudojamiems prekyboje, politikoje ar ekonomikos išvystyme. Ganoje popiežius numato susitikti su Anglikonų Bažnyčios galva. Gana turi 10 ml. gyventojų, pusę jų krikščioniai, tačiau katalikų — apie 1.2 milijono.

KALENDORIUS

Gegužės 10 d.: Antoninas, Beatričė, Putinas, Survalda.

Gegužės 11 d.: Motinos diena, Mamertas, Karėna, Skirgaudas, Roma.

Gegužės 12 d.: Nerėjus, Flavius, Vaidutis, Viligailė.

Saulė teka 5:38, leidžiasi 7:57.

ORAS

Saulėta, temperatūra dieną 70 L, naktį 45 l.

REDAGUOJA Jonas Šadokas. Informacinę medžiagą ir nuotraukas siųsti: 6522 So. Rockwell Ave., Chicago, IL 60629. Tel. 778-7532

AR ISTESĖJAU, MAMA?

Tam tikros šventės yra susimastymų, o ne pasilinksminimų laikas. Motinos dienų laikas mėginama (bent tą vieną dieną) iškelti moterį — motiną ant piedestalo, sudėti jai pagarbos ir malonumų puokštes; ir tos, kurios iškeliamos, mieliai šios šventės malonumus prisiima ir jais atsidžiaugia.

Iš tikro, motinos prisiminimas yra — pareigos prisiminimas. Motinystė yra šventa pareiga; ir Motinos dienos glūdi klausimas: ar istesėjau? Pagimdyti kūdikį, — žūtų vien biologinė moters užduotis; užauginti jį ir išaukštinti, — jau žymiai aukštesnė žmogiška pareiga; ji paruošti kilnesniam gyvenimui bei šeimos ir tautos aspiracijų vykdymui, — jau tikra idealioji moters paskirtis, jos pašaukimas.

Lietuvių tautosaka ir literatūra pilna pagarbų žodžių ir posmų mergelėi — lėlijėlei (nekalčiai mergaitei, besiruošiančiai į motinystę) ir motinėlei — sengalvėlei, kuri per savo kančias ir vargus vaikui fizine ir dvasine gyvybę ir pasaulį iškėlusi, nusipelnė visuotinės pagarbos ir meilės.

Visi patyrė motinos švelnumą ir pasiaukojimą; visi jos rankelių esame išvesti į gyvenimą. Kiekvieno mūsų prisiminimuose švęti daug spindulių iš vaikystės; mes tenai švietė, kaip saulė, mylinti bei rūpestinga motina.

Kazkas iš kritikų yra užsiminęs, kad lietuvės kaimietės motinos charakteris mūsų literatūroje nėra pakankamai išryškintas: kaip ji auklėjo, kaip vaikui diegė religinius jausmus, kokius pamokymus duodavo jaunuoliui, kad jis užaugtų moraliai ir idealistai...

Norėtusi tam kritikai atsakyti, kad mūsų literatūroje yra labai įdomių moters charakterių; bet vieno apibendrinto motinos, ar sodietės motinos, charakterio negali būti, nors buvo tam tikra idealistinė linkmė, pareigos ir padarumo linkmė, kuria beveik kiekviena motinėle instinktyviai ruošė ir kreipė savo vaikelį, kad jis „susikurtų šviesesnį gyvenimą“.

Šviesesnį, reikšmingą, — doro žmogaus, išsilavinusio, pasiturinčio, įtakingo ir visų gerbiamo individo gyvenimą. Lietuvė motina (kaime ar ne kaime) ryžosi pati sunkiai dirbti, pratino ir vaiką į

darbus, stūmė jį prie knygos, prie mokslo, kasdieniais įpročiais lenkė jį prie maldos ir padarumo. Ji nedeklaruodavo kokių taisyklių, moralinių pamokymų, o tik savo pasiaukojimo pavyzdžiu, užuojauta ir meile nejučia vaikui įdiegdavo gėrio siekimą ir troškimą bei ieškojimą grožio, kur tas vaikas pasaulį beatsirastų.

Mūsų nepriklausomybės laikotarpio valstybinis ir menų bei mokslo kilimas daugiausia ir buvo dėka lietuvių moters — motinos, išauuginusios daugelį moraliai stiprių asmenybių. Kad ir bemokslė sodietė, bet su malda kėlus ir gulusi, Kristaus idealų šviesoje (pati gal sąmoningai to ir nežinodama) įdiegė savo vaikams aukščiausio gėrio, grožio, meilės ir kūrybos idealų, kurie vėliau išaugo ir išbujojo.

Esu tikra, kad ir dabar, okupuotoje ir kenčiančioje dėl dvasinės nelaisvės mūsų tautoj, tokių kilnių motinų yra; taip pat yra tokių moterų — motinėlių ir pasaulio išlaikytojų mūsų tautos daly.

Bet vistiek, Motinos dienos atėjant, vis iškyla daugelis pareigos klausimų. Lietuvė kaimietė ir verpdama ir ausdama, net saugodamasi žandarų, mokė vaiką skaityti; ar mes kartais nepasiteisiname, kad šeštadieninė lietuvinė mokykla per toli, kad nepatogu vaiką vežioti?.. Lietuvė kaimietė už sunkiai uždirbtą litą pirkto elementorių, pirkto Basanavičiaus ir kitokių pasakas, pirkto maldaknygę; ar mes kartais nepagailime dolerio vaikiškai knygelei, lietuviškam laikraščiui, nors baliams ir gėrimams tu dolerių visada užtenka?.. Daug tokių banalių kasdieninių klausimų iškiltų, ir atsakymai — ar tik nemutolintų kaj kurioms motinoms pagarbos piedestalo?..

Praeitą vasarą buvau okupuotoje mūsų Tėvynėje. Per tas penkias dienas, ieškodama buvusių takų, pagerbdama tėvų atsiminimus, prisiglausdama prie daug iškentėjusių savo giminės ir savo mokslo draugų, labiausiai parklupau prie Motinos kampo, su klausimu: „Ar istesėjau, Mama?“

Ar istesime visos lietuvių motinos, nors kas metal džiaugsmingai Motinos dieną švenčiame?

Alė Rūta

CLEVELANDO ATEITININKŲ ŠEIMOS ŠVENTĖ

Pavasario saulė prašvitės mieliai, anot Maironio, balandžio 26 — 27 d. d. Clevelando ateitininkai, pradedant jaunučiais ir baigiant sendraugiais, rinkosi savo metinei šventei. Šiais metais šventė įgavo ypatingą prasmę.

Šeštadienį vakare įvyko pirmoji šventės dalis — koncertas Dievo Motinos Nuolatinių pagalbos parapijos salėje. Čia taip pat vyko „Giedros“ korporacijos suvokimo, gyvais pavasario žiedais skoningai apipavidalinta dail. Mindaugo Nasvyčio paroda. Dailininkai apibūdino korporantė Vida Švarčienė.

Šiltai vakaro dalyvių sutiktas solistas V. Verikaitis, pianinu padidint G. Karšokienė, atliko dainų ir arijų koncertą. Prie vakaro iškilmingumo prisidėjo Kristina ir Ilona Kuprevičiūtės, pianino ir trimito garsais džiuginamos klausytojų širdis. Po koncerto vyko šeimyniškos vaišės ir šokiai grojant R. Strimačio orkestrui.

Sekmadienio rytą visi ateiti-

ninkų vienietai su vėliavomis dalyvavo Dievo Motinos parapijos šventovėje Mišiose, kurios buvo aukojamos už mirusius ir gyvus ateitininkus. Dvasios vado kun. G. Kijausko pamokslas uždegančių žodžių paskatinti meldėme Dievą stiprybės ir ryžomės naujiems darbams.

Šventės akademijoje, kurią pravedė studentas Andrius Kazlauskas, buvome liudytojai naujų narių įžodžių. Kryžiaus ir ateitininkų vėliavos akivaizdoje šie jaunuoliai pasižadėjo uoliai eiti ateitininko pareigas: jaunučiai Saulius Bankaitis, Auksė Bankaitė, Aida Bublytė, Dalia Kašubaitė, Ina Šilgalytė ir Tadas Ziedonis; moksleiviai Vilija Banionytė, Sigutė Bankaitytė, Vida Kašubaitė, Julius Palūnas ir Asta Puškoriūtė; studentės Tamoliūnaitė ir Urbaitytė. ir „Giedros“ korporantė Zivilė Vaitkierė. Šiuo gražiu būriu džiaugėmės visi, anot kun. G. Kijausko, sveikinuosi įžodį davusius, „šandien pavasaris ne tik gamtoje, bet ir mūsų ateitininkų šeimoje. Galingai

IS Ateitininkų šeimos šventės metu Clevelande, kalbant Credo. Iš kairės: kun. G. Kijauskas, SJ, I. Bublienė, G. Jiešmantienė, O. Kliorytė, N. Balčiūnienė, V. Švarčienė, R. Vyšnionytė. Nuotr. V. Bacevičius

TORONTO KUOPOS ŠVENTĖ

Toronto St. Šalkauskio kuopos metinė šventė jau tik gražus prisiminimas — kuriame didelę vietą užima pasiruošimas šventei: šventės planavimas, kandidatų ruošimas egzaminams ir įžodžiui, rūpestiai laikraščio išleidimu, vaišių paruošimas, salės papuošimas ir t. t.

Šventė prasidėjo balandžio 19 d. vakare moksleivių suorganizuotu lauku, į kurį buvo kviešti ir studentai. Laužas liepsnojo seno malūno rajone, netoli Humber upės... Gaila, kad prie lauko susirinko tik nedidelis būrys, nors vakaras ir nebuvo labai šaltas.

Bal. 20 d. moksleiviai ir studentai rinkosi Lietuvių Vaikų namuose. Moksleivių susirinkime dalyvavo MAS cv pirm. A. Žygas. Studentų susirinkimą pravedė iš Clevelando atvykęs SAS cv pirm. E. Razma.

Tą patį vakarą, visų sąjungu at-kai, tėveliai ir pažįstami, rinkosi Prisikėlimo parapijos salėn, kur tėvų komiteto rūpesčiu ir pastangomis rikiavosi gražiai paruošti ir tulpėmis papuošti stalai.

Programą pradėjo koord. komiteto pirm. O. Gustaitienė, sveikindama visus susirinkusius ir pakviesdama A. Puterį pristatyti šio vakaro paskaitininką J. B. Laučką. Pagrindiniai biografijos bruožais A. Puteris supežindino vakaro dalyvius su naujuoju Federaci-

jos vadu.

J. Laučka, pasidalinęs mintimis apie ankstyvą at-kų veiklą, ragino visus at-kus, ypatingai sendraugius, padėti Lietuvoje kovojantiems. Prašė stengtis kuo plačiau skleisti Lietuvos Kroniką, rašyti laiškus ir skelbti pasauliui, kokia sunki religinė padėtis Lietuvoje. Į jaunuosius at-kus kreipėsi primindamas labai opų dvasinio pašaukimo klausimą.

Dainora Juozapavičiūtė, vakaro programos pranešėja, padėkojusi Fed. vadui, pakvietė kun. L. Janušką sukalbėti maldą prieš vakariene.

Šeiminių skaniai pagamintais valgiais pasisotinę ir užsigerdžius sendraugiai ir at-kų mamytės iškeptais pyragais, visi buvo pasimėgę stebėti linksmą šio vakaro programos dalį.

Programoje visus labai maloniai nuteikė L. Kuliavas, V. Vaičiūnas ir R. Underys gitaromis paskambinę keletą kūrinių. Švelniai skambėjo R. Underio dainos pritariant V. Vaičiūnui ir gitaroms.

V. Kuprevičiūtė-Jay skaitė ištraukas iš Donelaičio „Metų“: „Pavasario linksmybės“ ir „Ąžuolų gypelnys“.

Moksleiviai suvaidino Rasos Šoliūnaitės, Rimos Gustaitytės ir Rūtos Girdauskaitės parašytą eilutą vaidinimą — operetę „Karštas katilas“.

Toronto metinės ateitininkų šventės apagės dalyviai.

skambėjo ateitininkų himno žodžiai širdyse vėl iš naujo ryžomės „dirbti, kovoti dėl Lietuvos“...

Pagrindinė šventės prelegentė, JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė I. Bublienė savo žodyje ragino ateitininkus šūki įrodyti savo gyvenimu.

Įžodį davusius Clevelando moksleivių kuopos vardu sveikino L. Vyšnionis, studentų — A. Razgaitis. Raštu sveikino Toronto St. Šalkauskio stud. at-kų draugovė, dr. Masilionis, federacijos vadas J. Laučka. Buvo padėkota jaunučių globėjoms (R. Šilgalienė, Z. Stungienė, R. Vyšnionytė), o ypač vyr. vadovei G. Jiešmantienei bei mokslo globėjoms N. Balčiūnienėi ir O. Kliorytei už jų nenuilstamą ir nuosirdų darbą su jaunimu. Išreikšta taip pat pa dėka „Ateities“ klubo pirm. J. Čy-vui bei valdybai (D. Čipkienė, K. Raliui, I. Sušinskienė), pagrindiniams šventės rengėjams bei visiems daug darbo įdėjusiems ruošiant koncertą (ypač S. Lan-iauskui, V. Nikšėnienėi ir B. Skirskienėi).

Po iškilmingos dalies scenoje pasirodė jaunučiai su vaizdeliu „Esame viena šeima“. Jie trim prasmingais epizodais paillustavo šeimos vienybės temą ir savo gražiu lietuvišku žo-

džiu bei jaunatviška nuotaika dar pakėlė klausytojų sielas.

Šventė praėjo. Tepasilieka jos metu bendrai pakartoto ateitininkų CREDO žodžiai mums kelrodžiui ir kasdienine malda: „Ateitis turi būti visa su Tavim, nes be Tavęs nėra ateities, mūsų Kristau, mūsų broli, mūsų Valdove“.

Dalia Staniškienė

Pasibaigus meninei programai, buvo pasilinksminama ir pasiškota prie plokštelių — disco — muzikos.

Sekmadienį vėl visi rinkosi Prisikėlimo parapijos salėje, uniformuoti ir su vėliavomis, pasiruošę žygiuoti bažnyčion įžodžiui. Įžodį davė 6 jaun. moksleiviai: Čuplinskaitė Indrė, Čuplinskas Vytautas, Dobilaitė Violeta, Gorklytė Žita, Pargauskaitė Dana ir Uleckas Gintaras.

Vyr. moksleivio įžodį davė: Ažubalis Linas, Bajorinas Arūnas, Balaišytė Marytė, Balaišis Juozas, Čuplinskas Darius, Dauška Linas, Dirmantaitė Dana, Kaknevičiūtė Renata, Marcinkevičius Romas, Prakapas Rimas ir Rautas Kristofas.

Studentų at-kų įžodininkės: Girdauskaitė Rūta, Rudaitytė Rita, Rūkaitė Virgutė.

Priešaišką pravedė kuopos dvasios vadas kun. L. Januška. Jauniams ženkliukus, o vyr. moksleiviams ženkliukus ir juosteles įte-

Lietuvos atsiminimai

Radio Valanda jau 39 metus tarnauja New Jersey, New York ir Connecticut lietuviams! Kas šeštadienį nuo 4 iki 5 val. popietį ir WEVD Station New York 1330 kil. AM ir nuo 7 iki 8 val. vak. 97.9 meg. FM.

Dirkt. DR. JOKUBAS STUKAS
234 Summit Drive
Watchung, N.J. 07080
TEL. — 753-5636 (201)

Zenonas Ignonis

PRAEITIS KALBA

Dienoraštiniai užrašai

GUDIJA

1941-1944

Spaudai parengė Klemensas Jūra. Tai Lietuvos karo kapeliono dienoraštis Antrojo pasaulinio karo metu.

Leidėjas Bronius Ignatavičius. Spaudė: Pranciškonų spaustuė Brooklyn, N.Y. 1980. Knyga didelio formato, 286 pusl. Kalna su persikurtimu \$8.95.

Illinois gyventojai dar pridėda 48 ct. valstyšios mokesčio.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.

Chicago, IL 60629

WCEV radijofonas (1450 AM) ir MUZIKINIS KALEIDOSKOPAS

kviečia visus radijo klausytojus

bei Čikagos lietuvius į

kino filmo seansą.

Bus rodoma pilna Pučinio opera

LA BOHEME

Dainuoja Los Angeles lietuviai.

Filmavo Paulius Jasiukonis

Seansas įvyks 1980 m. gegužės 9 d.

8:00 val. vak. JAUNIMO CENTRO kavinėje

WCEV — Mes esame Čikagos etninis balsas.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.
Publication Number (USPS) — 161000

Subscription Rates \$40.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$38.00. Foreign countries \$40.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitatimai už gautas prenes ratas nesuimami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjusi.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto	metams	1/2 metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$40.00	\$22.00	\$15.00
Kanadoje	U.S.A. 40.00	22.00	15.00
Užsienyje	40.00	22.00	15.00
Kitur	38.00	20.00	13.00
Savaitinis	25.00	15.00	

● Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

● Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

● Redakcija straipsnius taisyti nesauko. Nesuaukoti straipsniai nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

kė MAS cv pirm. A. Žygas. Studentės ženkliukus ir juostas gavo iš SAS cv pirm. E. Razmos. Visus pasveikino Fed. vadas J. B. Laučka.

Sv. Mišias koncelebravo kun. L. Januška ir kun. Pr. Gaida, kuris pasakė ir pamokslą.

Po Sv. Mišių Prisikėlimo parapijos parodų salėje, jaunųjų sendraugių rūpesčiu, buvo suvokta agapė. Šiai šventės daliai vadovavo Danguolė Kuolienė. Sugiedojus at-kų himną, įžodį davusius sveikino Fed. vadas, savo žodyje įpindamas humoro ir giedros nuotaikos. Sveikino taip pat SAS cv pirm. E. Razma ir MAS cv pirm. A. Žygas. Laišku sveikino Hamiltono at-kai.

Po oficialios dalies darbingai šnekučiavosi ir jauni ir vyresni, vaišindamiesi kavute ir skanumynais. Kadangi buvo gražus saulėta diena, jaunimui neužteko pasikalbėjimų viduje — išsisklaidė grupėmis, šventės nuotaikos kupini, jie praleido popietę bendraujant (Nukelta į 4 psl.)

Advokatų Draugija

VALDEMARAS BYLAITIS

IR

VINCAS BRIZGYS

Tėsių daktarai

2458 W. 69th Street, Chicago, IL

Visi tel. 778-8000

Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso ir buto: Olympic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Ave., Cicero

Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus treč. Sešt. 12 iki 4 val. popietį

Tel. REliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

Lietuvius gydytojas

3925 West 59th Street

Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12 val. popiet. ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta.

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS

SPECIALISTE

MEDICAL BUILDING

3200 W. 81st Street

Val. Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p. p. Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė vidaus ligos

2454 West 71st Street

(71-mos ir Campbell Ave. kampas)

Val. pirm., antr., ketv., ir penkt. 10-12 val. 3 iki 7 v. p. p. Tik susitarus.

Tel. — 282-4422

DR. ROMAS PETKUS

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA

Ofisai:

111 NO. WABASH AVE.

4200 NO. CENTRAL AVE.

Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

(Kalba lietuviškai)

OPTOMETRISTAS

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses"

2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Val. pagal susitarimą. Uždaryta: Re

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PŪSLĖS IR

PROSTATO CHIRURGIJA

2656 W. 63rd Street

Val. antr. 1-4 popiet. ir ketv. 5-7 val. 6-7 — iš anksto susitarus.

Ofiso tel. 776-2880, rezid. 448-5581

DR. J. J. SIMONAITIS

Tel. — GR 6-0617

6958 S. Talman Ave.

Ofiso tel. HE 4-2123, namų GI 8-6195

DR. V. TUMASONIS

CHIRURGAS

2454 West 71st Street

Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 10-12 val. 6-7 — iš anksto susitarus.

DR. PETRAS ŽILOBAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

6745 West 63rd Street

Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-7 šeštadieniais pagal susitarimą

NAUJŲ LAIKŲ HEROJĖ

Apie motinas kalbame su sentimentu. Motinos diena ta sentimentą žadina dar labiau, kad gyvybės davėja ir saugotoja, auklėtoja ir mokytoja, kankinė ir herojė dėl savo vaikų ateities būtų prisimenama susimąstant ir jos auką įvertinant. Kartu išskyla ir jau senas, gal labiau raukšlėtas močiutės veidas, kurį vaikas dažniau mato, nors jam tas veidas visuomet yra tik senas. Tai natūralu. Vaikai motina nėra jauna, juo labiau močiutė, kol jis savo metų skaičiumi nepriartėja prie jų abiejų, kol nepasidaro tik puse skaičiaus jaunesnis už savo motiną ar trečdaliu už savo močiutę.

Skirtingai į motiną ir močiutę žvelgia paaugęs ir suaugęs vaikas, kada jis pats eina savu keliu, kada jis jau pradeda savo gyvenimą kurti atskirame lauke, kuriame randa gražiausių žiedų ir kūną draskančių erškėčių. Bet motina niekada neatitolina nuo savo vaiko nei savo globa, nei savo rūpestiu, nei noru, kad jam būtų geriau ir kad jo ateitis būtų pagrįsta viltimis ir laimėjimais.

Nors jau patiems vaikams reikia rūpintis savu prieaugliu ir jų ateitimi, nors motina jau tampa močiute, bet ji vis tiek yra rūpestinga auklėtoja, anūkuose matanti savo paties laimę, džiaugdamasi jų laimėjimais ir liūsdama dėl nepasisekimų, nelaimių ir gyvenime pasitaikiusių nedaugybės. Motina ir močiutė šiuo atveju yra neišskiriamos — jos gyvos savo rūpestiais iki savo gyvenimo pabaigos ir artimos vaikams ir anūkams, nors paties kartais būna apleistos ir užmirštos.

Tai jos kartoja per kartų kartas, nes tokia yra motinų prigimtis. Prigimtį gali gyvenimo keliai sužaloti, bet negali iškreipti paties motinystės kilnumo, negali atšaldyti motinos meilės visuotinumui, negali motinos ir močiutės širdžių paversti akmeniu. Jose dega dieviška ir niekada neužgesinama motiniška kibirkštis, deginanti pati motinų sielas ir periteikianti ją naujosioms kartoms.

Pagarba motinai ir močiutei — tai pagarba motinystei, kurios niekas neturi teisės žaloti ar mėginti pakeisti. Betgi gyvenime yra ir kitaip, negu norėtų daugelis motinų ir daugelis vaikų. Paimus gyvenimo keliai kartais motinos laimę pavertia tik kancija. Kartais bloga aplinka sužaloja motinystės kilnumą. Kartais išniekina pati motinystė ne svetimi, bet savieji. Net paties motinos egoizmo padiktuotas sąlygas iškelia aukščiau savo prigimtį, aukščiau motiniškos meilės ir dieviškos kibirkštis. Vaikas tada lieka nerūpestingai laimės troškimo pagrindu, bet klišiūs į savanaudišką gyvenimą, kuriame yra užmiršami žmonių ir žmogiškos tikslai, įdiegti žmogiškoje prigimtyje.

Bet Motinos dienos proga negalvojame tik apie išimtis. Yra kitų progų, kai svarstomi socialiniai, bendruomeniniai, šeimyniniai, tautiniai klausimai ir iškoma jiems sprendimų. Motinos diena turi priminti, kad motina ir močiutė šiandien yra tokia pat herojė, kaip yra buvusios motinos, mokusios savo vaikus prie ratelio kalbos ir rašto. Yra tokios, kaip motinos, kentėjusios ir tylėjusios prie savo žuvusių

ir išniekintų vaikų lavonų arba negalėjusios kalėjimuose ir tremtyje savo vaikų net aplinkyti.

Tai sukūrė prievartinę politiką, okupacinę valdžią, persekiodama ir žalodama motinas ir vaikus ateistinio komunizmo nužmoginimo priemonėmis. Tų motinų herojų skaičius mums bent šiuo metu dar nežinomas. Gal net istorija tų motinų kantių nesurašys, jų asarų ir skausmo nepasvers. Bet yra aukos, sudėtos ant tautos laisvės ir kultūrinės pažangos aukuro, kaip karių kovose už laisvę.

Herojės šiandien yra ir tos motinos, kurios išveivijoje savo vaikus nuo mažens auklėja pavergtos tautos ateitį ir laisvės kovoms. Jos, nutraukdamos savo gyvenimo dalį, savo poilsį ar apsunkindamos pragyvenimą, nori savo vaikus išlaikyti lietuvių tautos vaikais.

Ką nūn reiktų labiau pagerbti kad ir Motinos dieną — tik motinas ar ir močiutes, tai nelengva atsakyti. Remiantis sentimentais, kuriuos daugelis motinoms yra išlaikę savyje, reiktų daugiau kalbėti apie motinas. Bet kalbant apie motinų heroizmą dabarties aplinkoje ir išveiviose sąlygose, kai pagal vaikų ateitį sprendžiama žmonijos, tautos, valstybės ir šeimos ateitis, bent lietuviui negalima pamiršti, kad močiutė dabartyje yra auklėtoja, mokytoja, anūkų ateities kūrėja ir jų sielų saugotoja. Jos yra tokios, kokios buvo jų senolės ir prosenolės, kokios yra jų seserys, tetos ar pažįstamos motinos pavergtoje tėvynėje.

Motinos ir močiutės ten kovoja už savo vaikų sielas ir tuo pačiu už tautos ateitį. Čia tos pačios motinos ir močiutės kovoja už tautinį, religinį, dorinį savo vaikų ir anūkų gyvenimo pagrindų sukūrimą, kad jie netaptų gatvės ligoniais ir pasimeteliais. Jos nori išsaugoti juos vertais savo tautos, savo gyvenamo krašto ir savo šeimos kilniais žmonėmis.

Šiame motiniškume ir reikišiai kibirkštis, kuria nenusitoma kaitinti nei geros motinos, nei geros močiutės iki heroizmo, kurio jos pasiekia savo pasiaukojimu, pavyzdžiu ir darbiais. Tautinis gyvenimas išveivijoje remiasi motinų auka, kai jos moko juos lietuvių kalbos, nors joms patiems tai nėra lengva. Joms padeda močiutės, kurios taip pat aukojasi, kad jų anūkai dar prastų jų gyvenimus ir tradicijas, jų meilę savo tautai ir jų ištikimybę savo tautinei tapatybei.

Lietuvių visuomenė išveivijoje ir lietuvių tauta vergijoje gali dažnai didžiulis šio meoto jaunų motinų pasiaukojimu. Visa tauta, išsisklaidžiusi pasaulyje, kentianti pavergtoje tėvynėje ar Sibiro tremtyje, gali didžiulis močiutėmis, kurios didele auka ir kantių nevojimu moko savo anūkus religinių tiesų ir meilės savo tautai. Tai abiejų heroizmas, kuriam nėra lygaus gyvenime, išskyrus kankinių heroizmą.

Motinos diena tai turi tik priminti. Pagarba motinoms ir močiutėms turi paskatinti visus prisidėti prie pastangų, kad joms reiktų mažiau heroizmo, o daugiau galėtų rodyti savo motinystės kilnumą.

Pr. Gr.

KANADOS VIENYBEI LEMTINGA DIENA

Anglu ir prancūzų atsiskyrimas pasunkintų gyvenimą

Gegužės 20 d. Kanados prancūziškai kalbančio Quebeco provincijos gyventojai referendumu pasisakys, ar jie nori pasilikti Kanados federacijoje, ar iš jos pasitraukti ir sudaryti Quebeco nepriklausomą valstybę. Dėl to referendumo, pasilikimo ar išstojimo, jau seniai vyksta ilgi ginčai ir samprotavimai.

Apskritai imant, daugumas Kanados gyventojų nemėgsta prancūzų. Tarp angliškai kalbančių ir prancūziškai kalbančių Kanados gyventojų yra gili praraja. Quebeciečiai nusiskundžia jų išnaudojimu ir priepaūda. Neseniai laimėjusi rinkimus į provincijos seimelį kvebekiečių partija (Parti Quebecois) su min. pirm. R. Levesque atvirai pradėjo kalbėti apie pasitraukimą iš Kanados federacijos ir savo nepriklausomos valstybės sudarymą. Norėdama apaminti prancūziškai kalbančius, federalinė vyriausybė jiems padarė daug nuolaidų, netgi prancūzų kalbą padarė antra valstybine kalba, kas sukėlė didelį nepasitenkinimą kitų Kanados mažumų tarpe. Daugumas Kanados gyventojų prancūzų kalbą laiko dar viena svetima kalba ir nenori jos laikyti antra oficialia Kanados kalba. Jie laiko prancūzus kanadiečius tokia pat mažuma kaip italų ar ukrainiečių tautinės mažumos.

Quebeco įstatymai

Quebeco seimelis išleido įstatymą, prancūzų kalbą paskelbdamas oficialia provincijos kalba su nurodymu, kur ir kaip prancūzų kalba turi būti vartojama. Angliškas mokyklas tegali lankyti vaikai tu angliškai kalbančių tėvų, kurie įstatymo paskelbimo metu gyveno Quebeco provincijoje, taip pat ir kiti, tuo metu ten gyvenę. Vėliau atvykę ir ten apsigyvenę angliškų mokyklų jau nebegalės lankyti.

Prekybos įmonių išskabos turi būti tik prancūziškos, bet dokumentai gali būti sudaromi ir angliškais. Montreale du trečdaliai gyventojų kalba prancūziškai ir vienas trečdalis angliškai. Suprاندinant miesto administraciją bei įmones, nukentės daug kitakalbių. 1978 m. 40,000 angliškai kalbančiųjų išvyko iš Montreale. Dar nežinia kiek išvyko praeitais metais. Nuolatinis pasitraukimas pasiturinčių piliečių smukdo provincijos ūkinį lygį. Mat, daugumas jų buvo įvairių pramonės bei pre-

P. GAUČYS

kybos įmonių savininkai, vadovai ar šiaip įtakingi pareigūnai. Quebeco provincijai tapus nepriklausoma valstybe, angliškai kalbančios mažumos būklė ten žymiai pasunkėtų. Nacionalistai nusiteikę prancūzai pamažu juos iš visų reikšmingesnių pozicijų išstumti. Tačiau jie tikisi, kad federalinė vyriausybė ras būdų jų teisėms apsaugoti.

Nevieningi prancūzai

Dėl daugelio angliškų įmonių ir bendrovių pasitraukimo, o taip pat dėl Quebeco neaiškios padėties, provincijos ūkinė būklė nėra gera. Daugiausia kencia smulkūs prekybininkai ir mažų įmonių savininkai. Patys prancūzai nevieningi dėl savo ateities. Kvebekiečių partija su savo vadovu R. Levesque žingsnis po

žingsnio veda Quebecą į atsiskyrimą.

Kaip stebėtojai pažymi, jie žino, kad dauguma kvebekiečių nebalsuos už nepriklausomybę dabar, todėl jiems reikia duoti laiko. Todėl šiuo referendumu kvebekiečiai deklaruoja ne vienašališką pasisakymą už nepriklausomybę, o duoti min. pirm. Levesque įgaliojimą derėtis su federaline vyriausybe dėl politinio suverenumo, kuriame būdamas galėtų sudaryti glaudžią ūkinę uniją su Kanada. Tikimasi, kad su tokio formulavimu kvebekiečiai sutiks. Jeigu federalinė vyriausybė atsisakys derėtis dėl jų norimo suverenumo, min. pirm. Levesque, žaisdamas paniekinančiai angliškos Kanados laikysena, galės pastūmėti Quebecą dar vieną žingsnį nepriklausomybės link. Anot kvebekiečių, referendumo priėmimas bus pasisakymas prieš anglų arogan-

Dievo Motina. Šis nežinomo Sibiro lietuvių kankinio iš švino sukurtas šv. Marijos atvaizdas buvo išstatytas Clevelande kun. K. Pugetičiaus suruoštoje parodoje

Nuotr. J. Garlos

MOTERIS SU BALTU

CHALATU

Dr. Konstancija Paprockaiė - Šimaitienė

Mėlynojo bedugnėj

2

Išvydęs mus, jis staiga pasitampė. Ir trepsdamas kojomis, verksmingu, drebančiu balsu ėmė šaukti:

— Žmonės, jūs neteisėtai pasisavinot mano bombonešį. Įsakau tuojau man jį grąžinti. Gavau komandiruoję skristi į frontą. Numesti ištiesą seriją mirtį nešančių ir viską naikinančių bombų. Jų klaidūs garsai "whuummpt, whuummpt, whuummpt..." turi nuskambėti Vietname ir sudrebtinti visą kraštą. Ar suprantate? Kurį laiką tyliedami stebėjom ligonį.

— Apie ką jūs šnekate, leitenante? — nutraukusi tylą, paklausė dr. Petrou.

— Apie bombonešį, kurį jūs nuo manęs pavogėte, — netekęs kantrybės, suriko ligonis.

— Mes jūsų bombonešio ne tik nepaėmėm, bet net ir nematėm, — ramiai atsakė dr. Petrou.

— Jūs pavogėte! Pavogėte! Nėra jokios abejonės,

kad pavogėte. Aš jums įsakau. Tuojau jį man grąžinti. Bet tuojau. Nedelsiant. Ar girdėjot? Ko stovit, apstulbę, lyg nekalti avinėliai? Ar jums vis dar neaišku, kokį nusikaltimą esate padarę? Kuo greičiau grąžinkit mano bombonešį, kitaip aš telefonuosiu Washingtonui ir apie jus pranešiu. Už tokį nusikaltimą jums visiems bus paleistos kulkos ir pakaušį. Suprantate?

Baisaus pykčio perkreiptu veidu, treptelėjęs koja, įsiskriejo į kambarį šūktelėjęs ligonis.

Mes stovėjom. Tyliedami stebėjom jo pasigailėjimo vertą veidą, išvargusias, nereikalingo rūpesčio akis.

— Užteks. Neveskit mane į pasiutimą. Ko vis dar tyliat, kaip apsvaigusios žirafos. — Iš pykčio net paraudęs, pakėlęs balsą, suriko leitenantas.

Toks jo komplimentas nejuokiamis iššaukė šypsenas mūsų veiduose. Ir man davė progos ilgiau slapčia stebėti ligonį. Su nustebimu sekiau jo elgesį, jo sumišimą, susirpinusį, susikrėtusį veidą ir liūdnas tamsias akis. Ligonis purtė galvą, trepseno kojomis, o jo žvilgsnis buvo nukreiptas kažkur toli...

Pagaliau ligonis nutilo arba pavargęs, arba jam patiam darėsi nesmagu, kad mes vis tyliam. Atrodė, lyg sustingęs. Po kurio laiko atsigavo. Perbraukė rankomis veidą. Atsiduso ir pakratė galvą. Jo elgesys staiga pasikeitė. Vietoj grasinančio, jis pasidarė maldaujančiu.

— Žmonės, ne tik jūs prašau, bet ir maldauju. Grąžinkit mano bombonešį. — Nuleidęs akis, sudėjęs lyg maldai rankas, švelniu tonu prašė ligonis. Iš jo drebančių blakstienų ėmė riedėti asaros.

— Gavau įsakymą nedelsiant skristi į frontą. Jeigu laiku neišskrisiu, mane nubaus. Atims laipsnius, ordenus, sušaudys! Supraskit, kad mano

KAD LIETUVA ATGAUTŲ LAISVĘ

Kai 1917 m. spalio 7 d. Rusija paplūdo krauju, revoliucijos slobinui spaudant neapykantos ir nukriksčioninio ugnimi, Viešpats Dievas po šių dienų siuntė Nekaltiausiąją Mariją, kad ji, kreipdamasi į Portugalijos tris piemenėlius, visų mūsų paklaustų, ar sutiktume pasiaukoti Dievui ir noriai priimti me kentėjimus, atsilgydami už Aukščiausiąjį žeidžiantis žmonių kaltes.

Vėliau Švč. Marija prašė mūsų visų pamaldumo Nekaltiausiosios širdžiai, kad būtų išgelbėtos kaltėse besimurdančios sielos ir žemėje įsiviešpatautų taika. Deja, šis jos prašymas nebuvo išgirstas ir sekė jos pramatyta bausmė: pasaulis už nesuskaitomus nusikaltimus buvo nubaustas karu, badu, Bažnyčios persekiojimu.

Norėdama sustabdyti užsiplėnytas bausmes, Švč. Marija, kalbėdama Liucijai, prašė geros valios žmonių paaugoti Rusiją jos Nekaltiausiosios širdžiai, kad būtų išpažinti ir priimti atsisveikimo Komunija, atsilgydant už nedėkingų žmonių įžeidimus. Už tai ji pažadėjo Rusijos atsitvertimą ir laisvą, našų Bažnyčios apaštalavimo laikotarpį. Priešingai, "pikta

tiskumą ir jų kultūrinį imperializmą.

Troudeau priešingas

Būdinga, kad dabartinis Kanados min. pirm. P. Troudeau, nors grynakraujis prancūzas, yra priešingas Quebeco pasitraukimui iš Kanados federacijos. Manoma, kad, referendumui teigiamai pasisakius, Kanados vyriausybė įsikiš, ne tik norėdama patikrinti, kiek tūmtai kvebekiečiai yra pasisakę, bet norėdama pati sau suteikti įgaliojimą veiksmam su Quebecu. Tuo būdu būsiąs pravestas antras referendumas, bet jau visoje Kanadoje.

Daugelis angliškai kalbančių kanadiečių yra įsitikinę, kad Quebecui tapus nepriklausomu, nebūsią gero gyvenimo nei prancūzams, nei anglams. Jis tapsiąs antra Airija ar Libanu. Vyks smurtas, vyks kovos, niekas nesijaus laimėjęs ir niekas nebus laimingas.

propaganda skleis savo klaidas visame pasaulyje, keldama karus ir Bažnyčios persekiojimą... Kai kurios tautos bus sunaikintos".

Kovojuojantieji pavergtosios Lietuvos žmonės gerai supranta dangiskosios Motinos raginimus: nepaisydami persekiojimo ir įkalinimo, sudėda prie jos kojų gyvo tikėjimo aukas. Vienos kard. Pranciškus Koenig "Kryžių žemės" knygos pratarmėje pažymėjo: "Ryžtingi Lietuvos žmonės turi kentėti dėl religinio lojalumo, nes, kaip kartą rusas man pasakė, kas nori išgyventi tikrąją krikščionybę, turėtų aplankyti Lietuvą". Gera, kad vakaruose atsimeinama pavergtoji Lietuva ir dedamos pastangos priminti pasauliui, kad ji, nors ir pavergta, tebeegzistuoja ir laukia, kada nukris vergijos pančiai. Tačiau neturėtume atsilikti nuo mūsų tautos išpažinėjimo ir kankinių: mūsų pareiga — belstis į amžinosios tiesos duris, tik ne į žūliais reikalavimus, o dvasinių įsipareigojimų aukomis.

Pirmieji mėnesių šeštadieniai — mūsų Lietuvos išlaisvinimo laukas. Kai įtakingi politikai mūsų reikalus nutyli, motiniška meile prabyla Marijos Nekaltiausiosios širdis, kuriai 1951 m. mūsų vyskupai paaugoti Lietuvą. Ji prašo ateisti už nesiliaujamus ateistų įžeidimus pirmųjų mėnesių šeštadienių išpažintimi, šv. Komunija ir nors 15 minučių rožančių paslapčių apmąstymu, palaikant su ja dvasinį ryšį. Tai tiek nedaug: to laiko neužtektų parašyti rimto, išsamaus laiško senatoriams ar parlamentarams. Tuo tarpu už šias pastangas garantuojama mūsų aukščiausio troškimo išpildymas: "Jei mano reikalavimai bus išpildyti, Rusija bus atversta ir bus taika."

Lietuva ir jos vaikai kenčia, šaukiasi mūsų pagalbos. Po kancijos tačiau visuomet ateina Prisiškėlimas. 1917 m. gegužės 13 d. Švč. Marijos pasakyti nuodirdūs žodžiai — "jūs turėsite daug kentėti, bet Dievo malonė jums padės ir duos reikalingų jėgų" — tesubūria mus gegužės 13 d. Viešpaties šventovėse su maldos ir atgailos aukomis.

Kun. J. Kuzmickis

Brangiausia pasaulyje knyga yra pirmoji Gutenbergo išleista biblija, kurią už 200,000 dolerių įsigijo vienas JAV muzejus.

Chirurgas plastikas šiandien su žmogaus nosimi gali viską padaryti, išskiriant vieną: chirurgija negali sulaukyti, kad nosies nekaistų kur nereikia.

B. Bardot

Hagoje veikia storulių klubas. Jam gali priklausyti asmenys, sveriantys per 125 kilogramus. Storiausias klubo narys sveria 209 kilogramus.

(Bus daugiau)

